

Retard Evolutiu

JOAN ABAD

D

esplacem-nos mentalment a l'Àfrica Oriental, en concret a la frontera d'uns països coneguts actualment com Kenya i Tanzània. És en aquesta zona del planeta on els arqueòlegs han descobert les eines de pedra més antigues, les quals foren utilitzades pels nostres remots avantpassats. i és un llogarret anomenat Olduvai, si no es demostra el contrari, qui ha tingut l'honor de ser el bressol tecnològic de la Humanitat.

Bé, una vegada situats geogràficament, farem un viatge a través del Temps i ens n'anirem uns quants milions d'anys enrera.

Un grup d'australopitecs, una vintena aproximadament, es treuen els paràsits els uns als altres damunt un gran baobab (segons la teoria de l'evolució biològica de les espècies, nosaltres -els Homo- i ells, som com qui diu de la mateixa família). L'arbre plataforma els allunya del terra i és a l'hora un emplaçament idoni per a poder observar sense gaire perill la sabana: planúria vastíssima que s'estén al seu davant i que, al primer cop d'ull, sembla inanimada. Un sol estabornidor, el de les primeres hores de la tarda, ha obligat els animals que l'habiten a cercar un recés ombrívol. Si no ho fessin així, es deshidratarien. Les úniques que no semblen massa afectades per la canícula són dues girafes gegantines. Els mamífers clapejats, producte d'una ment surrealista, estiren els seus colls llarguíssims i, recargolant les seves llengües a l'entorn de les fulles d'una acàcia, se les mengen amb gran deler. S'exhibeixen impassibles, indiferents a tot. A l'horitzó, molt lluny de l'arbre ocupat per la colla d'homínids, la fumarola negra d'un volcànet en erupció ens indica que aquest és encara, un territori en construcció. Milions d'anys més tard els orgullosos guerrers Masai, els

rivals eterns dels Simba (el dissortat rei sense corona), l'anomenaran Ol Doinyo Lengai: La Muntanya de Déu.

Eol, rabiut, sacseja les espigues daurades de les gramínies asperes a l'entorn de la trona arbòria, la que han escollit avui els nostres parents remots per a fer la migdiada. Les ràfegues de vent han posat al descobert uns fèlids ajaçats, els quals aprofitaven la cortina vegetal per a camuflar-se. Des de les altures els poden veure badallant i fent-se els desmenjats. Els carnívors esperen pacientment que madurin algunes d'aquestes lllaminadures, que de moment, no poden abastar. Ja els han tastat alguna vegada, els micos, i saben, doncs, que són tendres i saboroses....

La constància dels caçadors es veu, compensada al cap d'una estona perquè un dels fenòmens naturals, per fi!, ha perdut l'equilibri. Una massa de carn peluda, plena de mans i de peus, es precipita al buit. L'encontre amb el terra no és pas dolç, no, ans el contrari: se li han clavats, al seu cul tou i vermell, les espines terriblement punxegudes d'un arbust, i, conseqüentment, fa uns xiscles esparverants!. En sentir-los, els carnisers afamegats s'hi atansen ràpidament! El petit mascle, veient-se perdut, es posa

dempeus i, per primera vegada, fa us d'una arma per defensar-se de l'atac dels fèlids: la seva vida és en perill !!

És molt rudimentari, el sistema que ha emprat, però efectiu. Engrapant una branca, ha repartit unes quantes garrotades i... quin prodigi!, els enemics han guillat amb la cua entre les cames !

Aaaah! Ooooooh! han fet els de dalt.

Excitat encara, se'ls mira i els ensenya les dents. Tot seguit, salta i gesticula embogit, content d'haver vençut les urpes mortíferes; els ulls marrons i sanguinolents que els vigilen constantment; i les dentellades d'aquelles fauces que mai no perdonen un error. Erecte, es colpeja el pit i brama com un energúmen.

Victòria!, clamen des de les altures.

Passada una estona, els seus companys i companyes, desconfiats i porucs de mena, encoratjats pel guerrer del grup, baixen lentament al sòl mirant a totes les bandes. El seu heroi els tranquil·litza mostrant-los el pal i els convida a fer el mateix. Alguns, els més àrdits, s'allunyen unes passes i els l'ensenyen, amenaçadors, als depredadors. I...funciona! No s'ho acaben de creure....

L'arma poca estona més tard, retorna a la mà del pri-

mer que l'ha usada. Aleshores, els seus col·legues l'encerclen. És evident: el respecten i l'admoren. Ell, però, encara no se sent satisfet. L'èxit del seu inesperat (i d'altra banda afortunat) descobriment, ha generat un guspireig inquietant en el si de la seva consciència. Es troba incòmode i es mou a l'entorn de l'arbre cercant alguna cosa: pensa, s'interroga, questiona.... A l'interior del seu cervell hi passen coses. S'hi atropellen, desordenadament, un allau d'experiències i un munt de situacions viscudes anteriorment. També se li ha despertat una quimera somorta, latent...

(A la pel·lícula 2001 una odissea espacial, en el precís instant que es produeix el canvi prodigiós es pot sentir una música impressionant, gairebé apocalíptica. Bé, jo, com us ho diria....prefereixo *Is only rock'roll but I like It*, dels Rollings Stones).

Ja s'ho ha ben rumiat, l'Homenet i ara mateix farà una important innovació tecnològica! Per al giny que ha imaginat no li calen més que dos palets de riu. Mireu si n'és de senzill, el seu descobriment! Immediatament s'ajup i recull del terra dos còdols arrodonits de basalt, negres com el carbó, i d'una duresa i pes extraordinaris. Mentre sospesa el material, el seu

esguard i la seva ment es perden més enllà de l'horitzó. Li cal un espai il·limitat, a l'homínid amb recursos propis. Ara és un intel·lectual! Observem atentament els seus ulls i hi podrem veure una llum insòlita: són els d'un animal destre, i intel·lige!

Arquejant una cella, es mira les mans i es mossega la llengua. És com un nen a punt de fer-ne alguna de grossa. Quin dels dos còdols serà, el colpejat? (no pot fallar: el que rebi l'impacte al trancar-se, es convertirà en una eina de tall, en un ganivet molt rudimentari). Per a provocar l'aresta, opta per el més pesant, el de la dreta.

Els canvia de mà.

Serà la primera vegada que un ésser viu, conscientment, manipularà una Matèria Primera. El seu invent servirà per a tallar fusta, ossos, carn, o... qui ho sap!

Aixeca la mà esquerra.

Ho fa, sí, i fins més enllà del límit de les seves possibilitats. Boteix les galtes i assegura bé la seva posició: Vol que l'impacte sigui sonat. Imaginem-lo, doncs, erecte i aixerenecat amenaçant de colpejar, l'altra pedra, aquella que es transformarà en un COLTELL ESMOLAT. El membre prènsil, i l'individu enganxat amb ell, tremolen un xic degut a la càrrega de res-

ponsabilitat que comporta el seu acte (que hi farem!), però mantenen la composura dignament.

És el moment!

Com un meteorit incandescent, el còdol travessa rabent l'espai minso que el separa de l'altra i... i... Ondia!, el dit gros dret, degut a un error de càlcul lamentable, li ha quedat fet miques!

Quina tragèdia!

I quins gemecs! El dolor causat pel cop de roc és d'una intensitat desmesurada! Noi, la punteria de l'australopitec i la seva eficàcia com a inventor han estat decebadores. Hauran de passar molts anys, molts mil·lennis, perquè algú ho torni a intentar. Els vells, sempre disposats donar consells molt assenyats als joves (i perquè els canvis els perjudiquen), els diran "Nois, no feu com en...", i els explicaran el fracàs d'aquell malhaurat geni. Fins fa uns tres milions d'anys, aproximadament, l'incident quedà oblidat, però algú, aleshores se'n va sortir, ho va tornar a provar i va tenir èxit, i encara no sabem si per sort o per desgràcia.

(Epíleg. Al protagonista d'aquest relat breu només se li va botir el dit gros, el polze. Fou un accident tecnològic ridícul, el seu. Que en va tenir, de sort! Nosaltres, cuques microscò-

piques, amb tants cops de mall que ens hem donat els uns als altres, i a tot el que es belluga, reixirem de la infausta aventura mecànica canviant NOMÉS l'ungla d'un dit).